1st International Conference on Economics, Management, Accounting and Social Sciences
اولین کنفرانس بین المللی اقتصاد، مدیریت، حسابداری و علوم اجتماعی
رشت - 31 خرداد 1393
www.emass.ir

بررسی اثر شفافیت اطلاعات بانک مرکزی بر نرخ تورم در ایران

لیلا حسنی
دانشجوی دکتری اقتصاد کشاورزی – سیاست و توسعه کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد(واحد بین الملل)، ایران.
Email: hassani.2000@yahoo.com
ناصر شاهنوشی
دکتری اقتصاد کشاورزی ، استاد و رئیس دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد، ایران.
Email: naser.shahnoushi@gmail.com

چکیده :

صنعت بانکداری در تمام دنیا به عنوان یکی از تاثیرگذارترین نیروی محرک نظام اقتصادی، مطرح بوده است. شفافیت ، اطلاع رسانی و پاسخگویی بانک مرکزی، ابزاری کلیدی در سیاست های پولی طی سالهای اخیر بوده و حاکی از آن است که سیاست های پنهان کاری و عدم اطلاع رسانی به مردم در رابطه با تصمیمات پولی بانک مرکزی به عدم کارایی سیاست های پولی منجر می گردد. در این مطالعه به بررسی اثر شفافیت اطلاعات بانک مرکزی بر نرخ تورم در ایران طی سال های ۱۳۹۰ – ۱۳۸۰ پرداخته شده است. داده های تحقیق اسنادی و از سایت بانک مرکزی گردآوری گردید. تخمین داده ها با استفاده از دو روش اقتصاد سنجی OLS و GMM صورت پذیرفت. نتایج نشان داد شفافیت اطلاعات بانک مرکزی ابزاری بسیار مهم جهت هدایت انتظارات عمومی بر تورم است که سبب کنترل تورم خواهد شد. لذا پیشنهاد می گردد بانک مرکزی ج.ا.ا به مدیریت انتظارات جهت هدفمند نمودن نرخ تورم اهمیت بیشتری دهد و با کاهش نرخ تورم فعلی از افزایش آن در آینده جلوگیری نماید.

واژه های کلیدی: بانک مرکزی، شفافیت، نرخ تورم، روش اقصاد سنجی OLS و GMM.

مقدمه :

شفافیت در فعالیت های دولتی (درست کاری مالی) به طور گسترده ، به عنوان یک پیش شرط مهم جهت ثبات مالی اقتصاد کلان و حکومت داری مناسب لحاظ می شود. اهمیت شفافیت در زمینه اقتصادی، اجتماعی و سیاسی در طی دهه های اخیر، کشش افزایشی داشته است. در واقع شفافیت، " انتشار اطلاعات توسط نهادهایی است که مربوط به ارزیابی همان نهادها خواهد شد". امنیت ملی، بودجه های دولتی و ... از جمله نهادهایی است که می توان به آنها اشاره داشت. تعاریف متعددی در خصوص شفافیت ارائه شده است از قبیل: تعریف مبتنی بر ذینفعان اطلاعات، تعریف مبتنی بر پاسخگوئی و تعریف شفافیت با تاکید بر اجرای قوانین و مقررات. اما به طور کلی شفافیت را می توان به عنوان افزایش جریان به موقع و قابل اعتماد اقتصادی، اجتماعی و سیاسی تعریف نمود. در علوم اقتصادی بیانیه ای وجود دارد مبنی بر اینکه " اطلاعات بیشتر به اطلاعات کمتر همواره ترجیح داده می شود". در بازار رقابتی کامل، اطلاعات کامل و متقارن فرض می شوند، که نشان دهنده حداکثر رفاه اجتماعی است. و رفاه با وجود بازار رقابتی ناقص و عدم تقارن اطلاعات کاهش می یابد. در سال ۱۹۹۶ کمیته موقتی مبنی بر نیاز به شفافیت بیشتر مالی در امریکا برگزار گردید. این کمیته اظهار داشت که رشد پایدار جهانی و افزایش شفافیت مالی، با کاهش کسری بودجه میسر خواهد بود. همچنین صندوق بین المللی پول در ترویج شفافیت عملیات دولت نقش بسزایی دارد. در واقع شفافیت مالی به منزله باز بودن اطلاعات مالی دولت برای عموم مردم است. مقوله شفافیت در فعالیت های دولتی دارای ابعاد متفاوت و گوناگونی است، در سطح کلی، شفافیت نیاز به ارائه اطلاعات قابل اعتماد در مورد سیاست های مالی دولت ها و اهداف آنها دارد. از طرفی داده ها و اطلاعات دقیق جهت ارزیابی عملکرد دولت ها ضروری است، ارتباط نزدیکی بین شفافیت مالی و اجرای موفق دولت، وجود دارد. کشوری که دارای شفافیت مالی بالایی است دارای عملکرد اقتصادی قوی تری نیز می باشد و عدم شفافیت سبب عقب افتادگی کشورها، تحریف تخصیص منابع طبیعی و ... خواهد شد. همچنین هزینه پنهان کاری اطلاعات خیلی بیشتر از آشکار بودن آن است. به عبارتی دیگر، شفافیت مالی یعنی دسترسی به آمار و اطلاعات و جلوگیری از رانت خواری، که مبتنی بر ثبات ، نظم و انضباط مالی و بهبود وضعیت اقتصادی یک کشور است.

امروزه صنعت بانکداری در تمام دنیا به عنوان یکی از تاثیرگذارترین نیروی محرک نظام اقتصادی، مطرح بوده، بطوریکه بدون بهره مندی از نظام پویا، کارآمد و سالم بانکی دستیابی به هرگونه رشد و شکوفایی و توسعه عملاً ممکن نخواهد بود. پویایی و کارآمدی هر نظام، در گرو زمینه و بستر سالم فعالیتی آن نظام خاص می باشد و بانک ها با توجه به ماهیت فعالیتی شان نه تنها از این امر مستثنی نبوده بلکه بیشتر از سایر نظام ها نیازمند فضایی شفاف و سالم در فعالیت روزمره شان هستند. مساله شفاف سازی در بانک های مرکزی بعنوان یکی از مهمترین ارکان این سازمان بشمار رفته و همواره مورد تاکید و توجه نهادهای ناظر بین المللی ازجمله صندوق بین المللی پول (IMF)می باشد. تعریفی که صندوق بین المللی پول از شفافیت در بانک مرکزی دارد به شرح ذیل است: « ایجاد محیطی که در آن اهداف سیاست گذاری و حقوقی، چارچوبی مرتبط با سیاست های پولی و مالی و شرایط پاسخگویی موسسات فراهم آورده که به طور جامع، قابل دسترس و زمان بندی شده، در اختیار عموم قرار می گیرد». و از جمله اقداماتی که این صندوق برای شفافیت در بازار پول مفید می داند عبارتند از:

۱. وجود مقررات ، قوانین ، اهداف ، مسئولیت ها و استانداردهای شفاف
۲. دسترسی به اصول تصمیم گیری و سیاست های اتخاذ شده پولی

۳. دسترسی عموم به اطلاعات سیاست های پولی
٤. پاسخگویی و اطمینان از جامع بودن تصمیمات

با وجود توجه گسترده به مسائل نهادهایی چون فساد، حاکمیت قانون، کاهش کسری بودجه دولت ها، امنیت ملی و ..... در بیش از بیست سال گذشته، اما هنوز هیچ شاخص شفافیت قابل پذیرش جهت اندازه گیری این نهادها وجود ندارد. بر این اساس مطالعات اندکی در زمینه شفافیت در خارج از کشور صورت گرفته است که نتایج اکثر تحقیقات مبتنی بر تحلیل های تئوری بوده است. در این خصوص می توان به مطالعه آندرو ویلیامز (۲۰۱۱) اشاره نمود.

آندرو ویلیامز (۲۰۱۱)، به بررسی اثر شاخص شفافیت سیاسی و اطلاعات در رشد اقتصادی ۱۸۰ کشور جهان پرداخت. نتایج مطالعه وی نشان داد کشورهایی که شفافیت اطلاعات خود را بهبود بخشیده اند به شدت در زمینه اقتصادی رشد نموده اند. و همچنین به این نتیجه رسید که بین دو شاخص شفافیت اطلاعات و شفافیت سیاسی و این دو شاخص با درآمد سرانه کشورها همبستگی مثبت وجود دارد. در کشورهای با درآمد بالا و عضو OECD (سازمان همکاری اقتصادی و توسعه)، این دو شاخص دارای درصد بالای قابل توجهی نسبت به کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا می باشند، که حاکی از رشد اقتصادی بالای این کشورها است.

دمرتسیز (۲۰۰۷)، به مطالعه ارتباط تورم و تورم انتظاری با شفافیت اطلاعات بانک مرکزی در ۸ کشور صنعتی اروپایی پرداخت. نتایج تحقیق نشان داد کشورهای با شفافیت پائین، دارای ارتباط مثبت و معنی داری بین تورم و تورم انتظاری هستند. و محقق هیچ مستنداتی مبنی بر مرتبط بودن شفافیت بالای اطلاعات با تورم در این کشورها بدست نیاورد.

دمرتسیز و همکاران (۲۰۰۷)، به بررسی اثر شفافیت بر تولید و تورم در ۹ کشور عضو OECD طی دهه ۱۹۹۰پرداختند. و به این نتیجه رسیدند که شفافیت بانک مرکزی به طور متوسط بر تولید و تورم بی تاثیر است. اما به طور عمومی، یک افزایش در شفافیت اطلاعات بانک مرکزی، به معنی کاهش در تورم و نوسانات خارجی است.

همچنین طی بررسی های صورت گرفته، مطالعه ای در این زمینه در داخل کشور یافت نشد و با عنایت به تحقیقات پیشین و اهمیت شفافیت در رشد اقتصادی کشورها، در این مطالعه به بررسی اثر شفافیت اطلاعات بانک مرکزی بر نرخ تورم ایران پرداخته شد. هدف از این تحقیق، بهبود شفافیت بانک مرکزی و ارزیابی اثرات آن بر کاهش نرخ تورم بوده است. لذا فروض زیر مورد آزمون قرار گرفت:

۱- عملکرد بانک مرکزی در مدیریت سیاست های پولی مبتنی بر شفافیت اطلاعات گذشته بوده است.
۲- بین تورم فعلی، تورم انتظاری و شفافیت اطلاعات گذشته و آینده ارتباط وجود دارد.

روش تحقیق:

به منظور بررسی اثر شفافیت اطلاعات بانک مرکزی بر نرخ تورم، دو شاخص شفافیت اطلاعات گذشته و آینده تعریف شد. داده های پژوهش اسنادی و از سایت بانک مرکزی، طی سالهای ۱۳۹۰-۱۳۸۰ گردآوری گردید. تخمین داده ها توسط دو روش اقتصاد سنجی OLS و GMM ، با استفاده از نرم افزار STATA صورت پذیرفت.

با استفاده از داده های موجود، دو شاخص تعریف شده برای شفافیت به صورت رابطه زیر در نظر گرفته شد:

فرمول شماره (۱)

$$TIBL_t = \begin{cases} 1 & \text{if } INF_t = INF_t^* \\ 1 - \dfrac{1}{INF_i^{bound} - INF_i^*}(INF_t - INF_t^*) & \text{if } INF_i^{lower_bound} < INF_t < INF_i^{upper_bound} \\ 0 & \text{if } INF_t \geq INF_i^{upper_bound} \text{ or } INF_t \leq INF_i^{lower_bound} \end{cases}$$

که INF_i شاخص قیمت مصرف کننده، INF_t^* تورم بصورت ماهانه، INF_i^{bound} فاصله زمانی تورم در هر سال، INF_i^* تورم بصورت سالانه در نظر گرفته شد و محاسبه گردید و $TIBL_t$ (transparency index backward-looking) شاخص شفافیت مشاهدات گذشته بر عملکرد بانک مرکزی لحاظ شد. که وقتی شفافیت بالا باشد این شاخص برابر یک، و اگر تورم خیلی بالا باشد و به عبارتی شفافیت خیلی پائین باشد شاخص فوق برابر صفر خواهد بود.

از طرفی شاخص شفافیت مشاهدات آینده $TIFL_t$ (transparency index forward- looking)، به عنوان عملکرد بانک مرکزی بر کنترل تورم درآینده در نظر گرفته شد.

فرمول شماره (۲)

$$TIFL_t = \begin{cases} 1 & \text{if } E_t(INF_{t+12}) = INF_{t+12}^* \\ 1 - \dfrac{1}{INF_{i+1}^{bound} - INF_{i+1}^*}[E_t(INF_{t+12}) - INF_{t+12}^*] & \text{if } INF_i^{lower_bound} < E_t(INF_{t+12}) < INF_i^{upper_bound} \\ 0 & \text{if } E_t(INF_{t+12}) \geq INF_i^{upper_bound} \text{ or } E_t(INF_{t+12}) \leq INF_i^{lower_bound} \end{cases}$$

که $E_t(INF_{t+12})$ انتظارات تورم در یکسال آینده، INF_{t+12}^* تورم ماهانه آینده، INF_{i+1}^{bound} شاخص تورم آینده، INF_{i+1}^* تورم سالانه آینده لحاظ شد. همچنین در نظر گرفته شد اگر شاخص شفافیت مشاهدات آینده برابر با صفر باشد در واقع شفافیتی در اطلاعات بانک مرکزی وجود ندارد و کنترل نرخ تورم قطعا با شکست مواجه خواهد شد. و اگر این شاخص برابر با یک باشد به عبارتی بین تورم فعلی و تورم انتظاری همگرایی وجود دارد.

در ادامه جهت تجزیه و تحلیل اثر ناشی از شفافیت بر نرخ تورم، متغیرهای زیر تعریف شدند:

VAR ماهانه جهت شاخص تورم و شفافیت ؛ GAP تفاوت تولید ناخالص داخلی سالانه و تولید خالص EXCHANGE RATE (EX) نرخ ارز « دلار امریکا » ؛ WPI شاخص قیمت عمده فروشی و (WPI+EX) مجموع نرخ ارز و قیمت عمده فروشی به منظور جلوگیری از تورم داخلی.

فرمول شماره (۳)، با هدف انتظارات تورم تطبیقی برازش شد، و شاخص شفافیت مشاهدات گذشته با متغیرهای فوق به صورت زیر در نظر گرفته شد:

فرمول شماره (۳)

$$INF_t = \alpha_1^b INF_{t-1} + \alpha_2^b INF_{t-2} + \alpha_3^b GAP_{t-1} + \alpha_4^b \Delta(WPI + EX)_{t-1} + \alpha_5^b TIBL_t + \varepsilon_t^b$$

و فرمول شماره (٤)، با هدف کنترل و بهبود تورم در آینده مورد ارزیابی قرار گرفت. لذا شاخص شفافیت مشاهدات آینده با متغیرهای تعریف شده به صورت زیر لحاظ شد:

فرمول شماره (٤)

$$INF_t = \alpha_1^f INF_{t-1} + \alpha_2^f E_t(INF_{t+12}) + \alpha_3^f GAP_{t-1} + \alpha_4^f \Delta(WPI + EX)_{t-1} + \alpha_5^f TIFL_t + \varepsilon_t^f$$

به منظور ارزیابی بهتر و قوی تر مدل، دو حالت فوق ادغام شد:

فرمول شماره (۵)

$$INF_t = \alpha_1^h INF_{t-1} + \alpha_2^h INF_{t-2} + \alpha_3^h E_t(INF_{t+12}) + \alpha_4^h GAP_{t-1} + \alpha_5^h \Delta(WPI + EX)_{t-1} + \alpha_6^h TIBL_t + \varepsilon_t^{hb}$$

یافته ها :

به منظور بررسی اثر شفافیت اطلاعات بانک مرکزی بر نرخ تورم از داده های سری زمانی استفاده گردید. همچنین دو شاخص جهت اثر شفافیت تعریف گردید. برای تثبیت تجزیه و تحلیل داده ها، سه رابطه در نظر گرفته شد که روابط مذکور با دو روش OLS و GMM برآورد گردید.

از آنجائیکه داده ها سری زمانی بودند، ابتدا با استفاده از آزمونهای ADF ، PP و KPSS ایستایی داده ها (عدم وجود ریشه واحد) مورد بررسی قرار گرفت. نتایج آزمون در جدول شماره (۱) آمده است. همانطور که مشاهده می شود داده ها دارای ریشه واحد بوده، لذا جهت رفع مشکل و عدم رگرسیون کاذب، از آماره های AICو HQ استفاده گردید و مطابق جدول شماره (۲)، INF و TIBL با دو وقفه و INF و TIFL با سه وقفه ایستا شدند.

جدول ۱- آزمون ریشه واحد

متغیر	ADF			PP			KPSS		
	وقفه	آزمون	c.v. 10%	وقفه	آزمون	c.v. 10%	وقفه	آزمون	c.v. 10%
INF	۱	-۳,۲	-۳,۱	۷	-۲,٤	-۳,۱	۸	۰,۱۱	۰,۱۱۹
E(INF)	۳	-۳,۷	-۳,۱	٤	-۲,۷	-۳,۱	۸	۰,۱۰	۰,۱۱۹
GAP	۳	-٥,٤	-۳,۱	۷	-۲,٦	-۳,۱	۸	۰,۰٤	۰,۱۱۹
(WPI+EX)	۲	-۳,۱	-۳,۱	٥	-۲,٤	-۳,۱	۸	۰,۱٤	۰,۱۱۹
$\Delta(WPI+EX)_{t-1}$	۰	-٦,۹۳	-۳,۱٥	٤	-۷,۱۱	-۳,۱٥	٥	۰,۰۳۷	۰,۱۱۹
TIBL	۱	-۳,۸	-۳,۱	۱	-۳,۲	-۳,۱	۷	۰,۰٥	۰,۱۱۹
TIFL	٤	-۳,٥	-۳,۱	۳	-۲,۷	-۳,۱	۸	۰,۱۱	۰,۱۱۹

مأخذ: یافته های تحقیق

جدول ۲- آماره AIC و HQ جهت رفع رگرسیون کاذب

متغیر	INF و TIBL		INF و TIFL	
آماره	AIC	HQ	AIC	HQ
۰	۵,۰۰	۵,۰۲	۵,٦	۵,٦
۱	-۰,۱۷	-۰,۱۰	۱,۱۳	۱,۲
۲	-۱,۰۵	-۰,۹۵	۰,۳۱*	۰,٤۲*
۳	-۱,۱۱*	-۰,۹٦*	۰,۳۸	۰,۵۲
٤	-۱,۰۵	-۰,۸۵	۰,۳۵	۰,۵٤
۵	-۱,۰۵	-۰,۸۲	۰,٤۰	۰,٦۳
٦	-۱,۰۳	-۰,۷۵	۰,۳۲	۰,٦۰
۷	-۰,۹۹	-۰,٦۷	۰,۳٤	۰,٦٦
۸	-۰,۹۳	-۰,۵۷	۰,٤۱	۰,۷۷

مأخذ: یافته های تحقیق

در ادامه از دو الگوی اقتصاد سنجی OLS و GMM جهت برازش روابط استفاده گردید. نتایج تخمین در جدول شماره (۳) نشان داده شده است. همانطور که مشاهده می شود اندازه گیری شفافیت با استفاده از دو شاخص TIBL و TIFL به لحاظ آماری معنی دار شده اند. و انتظار می رود هر چه شاخص شفافیت بالاتر، نرخ تورم پائین تر باشد. از آنجائیکه در داده های سری زمانی اقتصاد کلان، بحث ناهمسانی واریانس بسیار مطرح است لذا از روش GMM جهت تثبیت تجزیه و تحلیل داده ها استفاده گردید. از طرفی آزمون J-TEST جهت بیان نمودن کارآمدی روش GMM به OLS نیز برآورد گردید. متغیرهای ابزاری مورد استفاده در این رگرسیون، داده های با وقفه شاخص شفافیت مشاهدات گذشته می باشد. همانطور که نتایج تخمین نشان می دهد ضرایب INF_{t-1} مثبت و ضرایب INF_{t-2} منفی شده اند، اما در هر دو حالت به لحاظ آماری معنی دارند. با توجه به عدم معنی داری ضریب شکاف تورمی و معنی دار بودن ضریب WPI+EX ، این طور می توان نتیجه گرفت که نمی توان کنترل تورم را نادیده گرفت. از طرفی ضریب TIBL به لحاظ آماری معنی دار نشد و به این معنی می تواند باشد که عملکرد بانک مرکزی در اعمال سیستم هدف کنترل تورم مثبت بوده است. به طور یقین انتظارات تورمی نقش مهمی را در تعیین نرخ تورم بازی می کنند، پس می تواند معیار موفقی برای کنترل تورم بشمار آید. به عبارتی دیگر، تورم در گذشته نقش ثانویه در تعیین تورم در آینده دارد در حالیکه تورم انتظاری نقش اساسی و کلیدی را در این زمینه بر عهده دارد. نتایج برآورد روش GMM در شاخص شفافیت مشاهدات آینده منطبق بر نتایج برآورد روش OLS بوده است. نتایج آماری تورم گذشته و انتظاری، معنی دار و ضریب آنها مثبت برآورد گردید و نشانگر این واقعیت است که هم تورم در گذشته و هم تورم انتظاری مرتبط با تورم در حال حاضر هستند. قبلا

اشاره گردید بین ضریب شکاف تورمی و نرخ تورم فعلی ارتباط بسیار کمی وجود دارد که این توصیف را می توان از عـدم معنـی داری ضریب شکاف تورمی استنتاج نمود. بنابراین مشاهده نتایج نشان می دهد که همگرایی بین تورم انتظاری و تورم آینده، مرتبط با نرخ تورم فعلی است. پس شفافیت در بانک مرکزی با چشم اندازی به آینده، بیانگر این مهم است که بایـد نـرخ تـورم در حـال حاضر کاهش یابد.

جدول ۳- نتایج تخمین

متغیر	شفافیت مشاهدات گذشته		شفافیت مشاهدات آینده		ترکیب دو شاخص	
	OLS	GMM	OLS	GMM	OLS	GMM
INF_{t-1}	۱,٦٧***	۱,٦٦***	۰,۸۲۷***	۰,۸٤۸***	۱,۳٦٦***	۱,۳٦٦***
	(۰,۰۷۵)	(۰,۱۱۹)	(۰,۰۲۱)	(۰,۰۱٤)	(۰,۰۷۸۱)	(۱۰,۱٤۷)
	(۲۲,۳٤۹)	(۱٤,۰٤۷)	(۱٤۱,۸٤)	(٦۲,۹۰)	(۱۷,٤۵)	(۱۹,۲۷۸)
INF_{t-2}	-۰,٦۹***	۰,٦۷***	----	----	-۰,٤۹۳***	۰,٤۷۰***
	(۰,۰۷٤)	(۰,۱۲)	----	---	(۰,۰۷۰)	(۰,۱۲۸)
	(-۹,۲)	(-۵,٦٦)	---	----	(-۷,۰۸٦)	(-۳,٦۷٦)
$E(INF_t)$	---	----	۰,۲۸۸***	۰,۲۹٦	۰,۲۰۳***	۰,۱۷۵***
	---	---	(۰,۰۳۲)	(۰,۰۱۸)	(۰,۰۳۰)	(۰,۰٤٤)
	----	---	(۹,۰۱۸)	(۱٦,۸۹)	(٦,۷۳٦)	(۳,۹۷۰)
GAP_{t-1}	۹,٦	۳,٤	۱,۰۳	-۳,٤	-۹,۹	-۲,۷۳
	(۷,۰۳)	(٤,۰۹)	(۷,۰۹)	(٤,۹)	(٦,۱۰)	(۲,۷۲)
	(۱,۳٦)	(۰,۸٤۲)	(۱,٤٤)	(-۰,٦۹)	(-۰,۱٦)	(-۱,۰۰۳)
$\Delta(WPI+EX)_{t-1}$	۰,۰۵۹**	۰,۰٤۹**	۰,۰۳۷	۰,۰۳۳*	۰,۰۳۸	۰,۰٤۲***
	(۰,۰۲۸)	(۰,۰۱۷)	(۰,۰۲۹)	(۰,۰۱۹)	(۰,۰۲٤)	(۰,۰۱۵)
	(۲,۰۹۵)	(۲,۹٤۱)	(۱,۳۰۰)	(۱,۷۳)	(۱,۵۹)	(۲,۷۷)
$TIBL_t$	۰,۰۸	۰,۰۷٤	----	----	-۰,۱۰٦	-۰,۰۰۵
	(۰,۰۹٦)	(۰,۰۵۰)	----	----	(۰,۱۳۷)	(۰,۰۸۷)
	(۰,۸٤)	(۱,٤٦۱)	----	----	(-۰,۷۸۸)	(-۰,۰٦۲)
$TIFL_t$	----	----	۰,٦٦٦***	-۰,۸۰۸***	۰,۳۳۲**	-۰,۳۸۹***
	----	----	(۰,۱۱۵)	(۰,۰۸۱)	(۰,۱۳٦)	(۰,۱۲۹)
	----	----	(-۵,۸۰۲)	(-۹,۹٤)	(-۲,٤٤۸)	(-۳,۰۳۰)
Adj. R^2	۰,۹۸٤	۰,۹۸۳	۰,۹۸۳	۰,۹۸۱	۰,۹۸۹	۰,۹۸۸
$RMSE$	۳,٦۵٤	۳,٦۸۸	۱,۲۷٤	۱,۷۷	۱,۰۱۲	۱,۲۵٦
J-statistic	---	۰,۰٤۳	---	۰,۰٦۱	----	۰,۰٤۰
$P(J$-statistic)	----	(۰,۲۲)	---	(۰,۲۷)	----	(۰,٦٦)
Inst. rank	----	۸	---	۱۰	----	۱۳

مأخذ: یافته های تحقیق . *** در سطح ۰,۰۱، ** در سطح ۰,۰۵ و * در سطح ۰,۱ معنی دار شده اند.

بحث و نتیجه گیری :

تثبیت تجزیه و تحلیل اثر شفافیت بانک مرکزی بر نرخ تورم که با ترکیب دو شاخص شفافیت مشاهدات گذشته و آینده در نظر گرفته شده بود حاکی از آن است که بین نرخ تورم فعلی و انتظارات تورمی ارتباط وجود دارد. و موفقیت عملکرد بانک مرکزی با شفافیت اطلاعات، در کاهش نرخ تورم است که از جمله اهداف اصلی این ارگان می باشد.

بر اساس یافته های تحقیق حاضر و نتایج تخمین، فرض اول آزمون (عملکرد بانک مرکزی در مدیریت سیاست های پولی مبتنی بر شفافیت اطلاعات گذشته)، مورد قبول نمی باشد. چرا که نتایج، عدم معنی داری TIBL را در کنترل تورمی نشان می دهد. اما فرض وجود ارتباط بین تورم انتظاری و گذشته با نرخ تورم فعلی، بر اساس مشاهدات و نتیجه بدست آمده مورد قبول واقع شد. مشاهدات این مطالعه، بیانگر این واقعیت بودند که نرخ تورم فعلی و تورم انتظاری دارای ارتباطی بسیار قوی و بالا می باشند. پس انتظار می رود بهبود در شاخص شفافیت مشاهدات آینده در جنبه های مختلف اقتصادی، در بهبود شفافیت اطلاعات موثر خواهد بود. همچنین مقایسه نتیجه این مطالعه با سایر مطالعات گذشته، نشان می دهد که، شفافیت اطلاعات بانک مرکزی، به طور کلی باعث کاهش تورم می شود و ابزاری کلیدی در زمینه مدیریت سیاست های پولی بشمار می رود. و از آنجائیکه اقتصادهای نوظهور، نهادهایی ضعیف و ابر تورمها را تجربه کرده اند، لذا شفافیت اطلاعات بانک مرکزی در کنترل نرخ تورم می تواند مناسب و موثر باشد.

امروزه افزایش شفافیت و پاسخگویی منجربه افزایش مسئولیت پذیری می شود و افزایش مسئولیت پذیری نیز موجب بهبود عملکرد نهادهای مالی می گردد. سازمان های نظارتی بر نهادهای مالی وپولی که کارکرد مهمی در جامعه دارند از طریق شفاف سازی ، پاسخگویی و اطلاع رسانی در پاسخ به انتظارات جامعه به ایفای مسئولیت خود می پردازند. بانک های مرکزی به عنوان اساسی ترین ناظر بر نهادهای مالی در اکثر کشورهای دنیا شناخته می شوند. شفافیت ، اطلاع رسانی و پاسخگویی بانک های مرکزی که از دهه ۱۹۹۰ در تعاریف اقتصادی مطرح گردیده ، حاکی از آن است که سیاست های پنهان کاری و عدم اطلاع رسانی به مردم در رابطه با تصمیمات پولی بانک مرکزی به عدم کارایی سیاست های پولی منجر می گردد .با توجه به بررسی صورت پذیرفته ملاحظه گردید اثر بخشی سیاست های اقتصادی به توانایی های عمومی و اقدامات پیش بینی شده در بانک مرکزی بستگی دارد، و انتظار می رود شفافیت اطلاعات به پیش بینی های اعمال سیاست پولی و فعالیت های اقتصادی کمک نماید. بنابراین شفافیت اطلاعات منجر به افزایش تعهد بانک مرکزی در مقابله با تورم خواهد شد. نتایج مطالعه نشان داد که شاخص شفافیت مشاهدات انتظاری بیشتر بر توصیف اثر بخشی شفافیت بانک مرکزی بر نرخ تورم نزدیک است. و بر اساس تورم فعلی می توان نرخ تورم در آینده را پیش بینی نمود. در نهایت شفافیت اطلاعات بانک مرکزی یک ابزار بسیار مهم برای هدایت انتظارات عمومی است که سبب کنترل تورم خواهد شد.

مطابق نتایج فوق پیشنهاد می شود :

۱- بانک مرکزی ج.ا.ا باید شفافیت بیشتر و اطلاع رسانی به عموم را در برنامه های خود بگنجاند و اهمیت بیشتری به «مدیریت انتظارات» بدهد.

۲- ارتقاء سطح عملکرد بازار پول از طریق شفاف سازی و اطلاع رسانی دقیق و مناسب .

منابع :

1- Demertzis, M., Hughes Hallet, A., 2007. Central bank transparency in theory and practice. Journal of Macroeconomics 29,
760–789.
2- Dincer, N., Eichengreen, B., 2007. Central bank transparency: causes, consequences and updates. In: NBER Working Paper 14791,
NBER, Cambridge, MA.
3- Enhancing Bank Transparency, Basel Committee on Banking Supervision, Basel, September 1998.
4- Williams, A. 2011. A global index of information and political transparency. Business school university of western Australia. Discussion paper 14.07